

Урок №7

Група «київських неокласиків». Їхнє творче кредо, орієнтація на традицію, класичну форму вірша. Різногранний творчий шлях М. Рильського, рання творчість. Філософічність, афористичність його лірики. Мотиви пошуків душевної рівноваги, краси в житті та в душі, вітаїзм, сповідальність, життєлюбство.

Київські неокласики («гроно п'ятірне нездоланих співців») — група українських письменників-модерністів початку 20 століття .

«На теми, що нові, античний вірш складаймо» - девіз неокласиків.

Метром групи став Микола Зеров – поет, літературний критик, професор Київського університету, котрий видавав 1918 року журнал «Книгар».

У редакції видання й почали збиратися майбутні неокласики: Максим Рильський, Павло Филипович, Освальд Бургардт (Юрій Клен) і Михайло Драй-Хмара.

Максим
Рильський

Павло
Филипович

Освальд Бургардт

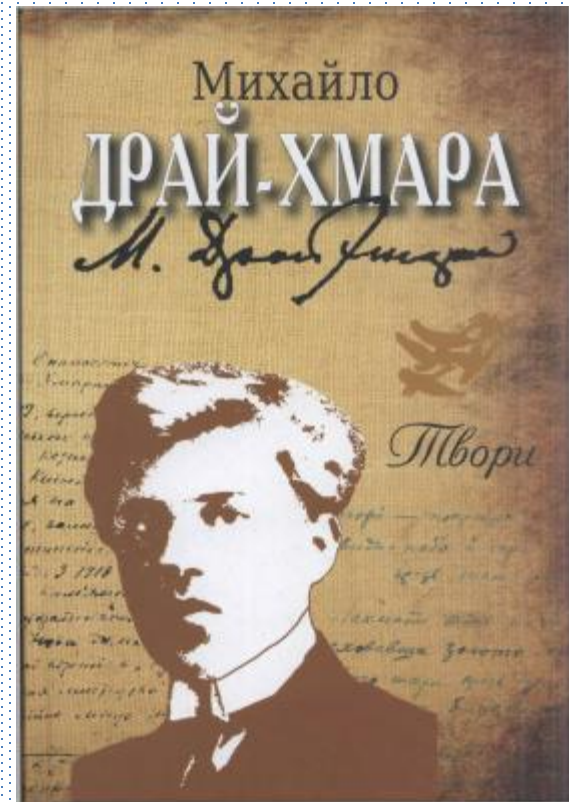

Михайло Драй-
Хмара

«Гроном п'ятірним»
означено їх у відомому
сонеті Драй-Хмари
«Лебеді».

О, гроно п'ятірне нездоланих
співців!
Крізь бурю й сніг гримить твій
переможний спів,
що розбиває лід одчаю і
зневіри.

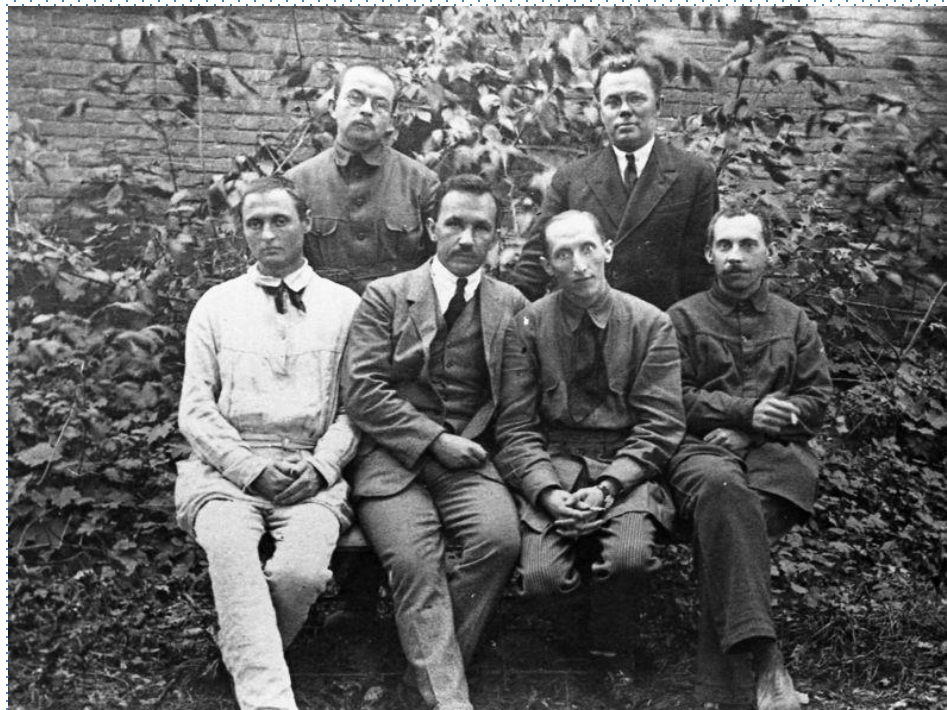

Баришівська школа стала рятівним притулком поетів, які приїхали сюди вчителювати, зваблені не грошовою, а «натуральною» платнею. Микола Зеров викладав історію, Юрій Клен – іноземні мови. Гостювали тут їхні друзі

У ситуації тотального дефіциту паперу, занепаду видавництва автори красивим, виробленим ще в класичних гімназіях почерком переписували вірші у власноруч виготовлені зошити й дарували рукописні шедеври один одному.

Повернувшись 1923 року до Києва, неокласики трималися осторонь політики. Читали лекції (для публічних виступів самі мусили розклеювати по місту афіші), навчали молодь.

Віктор Петров і Микола Зеров (стоять - зліва направо); Освальд Бургардт, Павло Филипович, Фелікс Якубовський і Максим Рильський (сидять - зліва направо)

ПОЕТИ- НЕОКЛАСИКИ

- ❑ задали нові стандарти літературної майстерності на тлі тотальної деградації протегованої державою горезвісної пролетарської культури;
- ❑ модернізували поетичну мову;
- ❑ означили європеїстську традицію в українському письменстві;
- ❑ утвердили тихий культурний спротив як чи не єдино можливий спосіб поступово змінювати довкілля, зокрема і мистецький ландшафт, не входячи в конфлікт із неприйнятним політичним режимом.

Уже від середини 20-х років неокласиків починають невпинно цькувати, пізніше звинувачують у підготовці замахів на вождів. Поетичні вечори називають зборами злочинної організації, публікації – пропагандою ворожих цінностей.

На фото: (зліва направо) "неокласики" Микола Зеров, Максим Рильський і Павло Филипович до арештів.

Заборонена (пізніше напів заборонена) творчість «неокласичного грона» впродовж усіх радянських десятиліть залишалася символом елітарної, модерної української культури, зорієнтованої на Захід. На ній зростали покоління молодших поетів.

Максим
Рильський

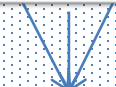
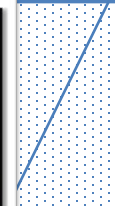
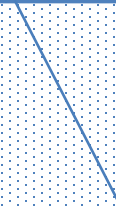
Освальд Бургардт

Михайло Драй-
Хмара

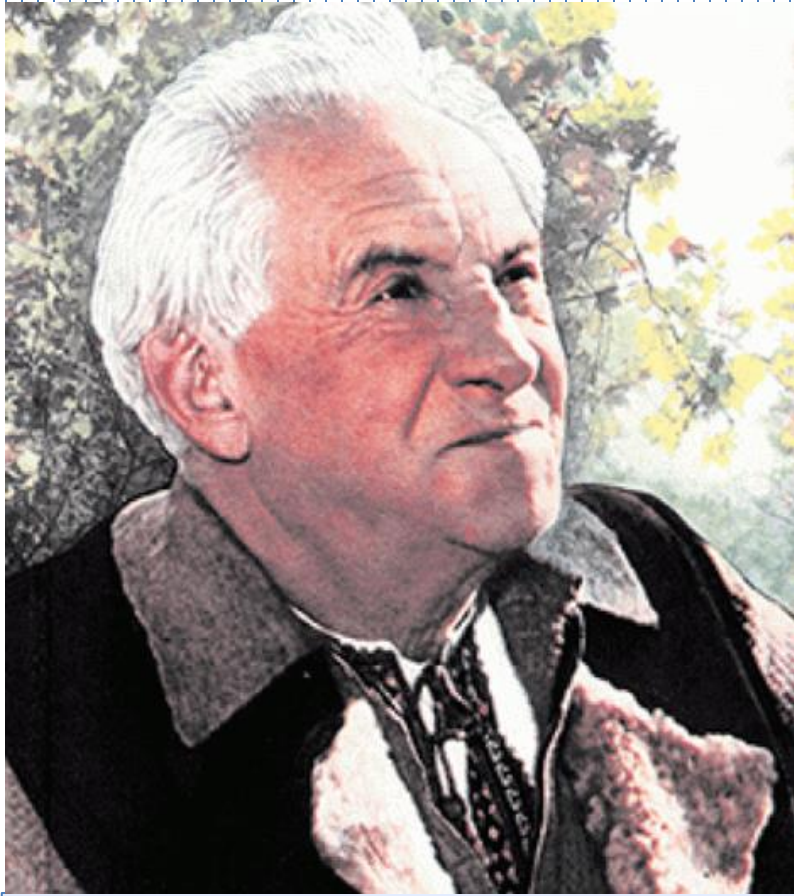
Павло
Филипович

відбувся
тюремним
строком у
Лук'янівській
в'язниці

устиг
емігрувати як
етнічний
німець

загинули на Соловках

Максим Тадейович
Рильський

поет

перекладач

публіцист

мовознавець

літературознавець

громадсько-політичний діяч

[Перегляньте відео
http://surl.li/cqwsr](http://surl.li/cqwsr)

Максим Рильський народився 19 березня
1895 р. в Києві, але ріс у Романівці
на Сквирщині.

Батько Тадей
Рильський був сином
багатого польського
дворянина Розеслава
Рильського і княжни
Трубецької.

Мати – неписьменна, але
талановита й співуча
селянська дівчина з
села Романівки.

Батьки назвали сина на честь українського героя Максима Залізняка, а
старших синів - на честь Богдана Хмельницького та Івана Мазепи.
Максим був наймолодшим. Іван та Богдан старші за нього на
15 та 13 років.

Як син українського дворянина-інтелігента майбутній поет здобув домашню освіту. Тадей Рильський забезпечив синові приватну гімназію в Києві з хорошими вчителями, вивченням іноземних мов та культур.

Максим вирос у середовищі української інтелігенції – Лисенків, Старицьких, Косачів, Ревуцьких.

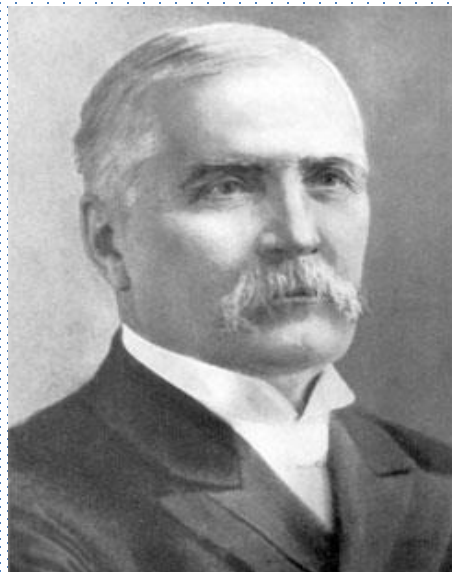
Друзі родини Рильських

Навчався в приватній гімназії відомого київського педагога Володимира Науменка, жив у Миколи Лисенка та Олександра Русова.

Володимир
Науменко

Микола Лисенко

Олександр Русов

Рано починає
віршувати, а в 1910 р.
виходить перша
збірка його творів «**На білих
островах**». Це була поезія
початківця, але вже тоді
Максим Рильський вправно
володів словом, хоча йому
було лише 15 років. До збірки
увійшло 57 поезій.

Із 1915 р. став студентом
медичного факультету Київського університету.
Через два роки продовжив навчання на історико-
філологічному факультеті. Революція й
громадянська війна змусили перервати
освіту й переїхати в село, де він учителював у
початковій школі.

Поет учителював у селі аж до
осені 1923 р. Навіть здобувши
літературне визнання, ще років
шість викладав мову й
літературу в середній школі та на
одному з робітфаків Інституту
освіти, а в Інституті
лінгвістичної освіти читав курс
теорії перекладу.

1920-ті роки – зоряний час творчості. Виходять поетичні збірки: «Крізь бурю й сніг» (1925), «Тринадцята весна» (1926), «Під осінніми зорями» (1926 – друге, доповнене видання), «Де сходяться дороги» (1929), «Гомін і відгомін» (1929).

Максим Рильський (другий знизу) в колі друзів-літераторів, 1929 рік.

М. Рильський належав до групи неокласиків. Його також не оминули репресії: у 1931 році пів року пробув «під слідством» у Лук'янівській в'язниці Києва, доки не був звільнений «за відсутністю достатніх даних для обвинувачення й суду».

Результатом «пропрацювання» Рильського стало його каяття й «офіційне» визнання радянської дійсності. Зокрема Рильський був автором слів пісні про Сталіна - «Із-за гір, та з-за високих сизокрил орел летить». Двічі став лауреатом Сталінської премії й один раз – Ленінської; академік АН України, АН СРСР, обирався депутатом Верховної Ради УРСР, очолював Спілку письменників України, а потім, майже 20 років – Інститут мистецтвознавства, народної творчості та етнографії. Влада поклала на Рильського тяжку ношу офіційного поета.

Одна за одною виходили збірки –
«Київ»(1935), «Літо» (1936), «Україна» (1938),
«Збір винограду» (1940).

Перекладацька діяльність

Переклав чимало творів, що склали більш як п'ятдесят книжок. Поетові належить високохудожній переклад «Слова о полку Ігоревім» сучасною українською мовою.

Бездоганно володіючи французькою мовою, переклав відомі твори П. Корнеля, Ж. Расіна, Н. Буало, Вольтера, П.-Ж. Беранже, В. Гюго, С. Маларме, П. Верлена та ін. Познайомив українських читачів із творчістю багатьох визначних англійських, італійських, іспанських, норвезьких майстрів слова.

У роки Другої світової війни родина

М. Рильського була евакуйована до столиці Башкирії

Уфи, яку в той час жартома називали Уфкраїною, оскільки саме там до звільнення Києва від фашистів тимчасово розміщувалися українські наукові та культурні установи, редакції газет та журналів.

Максим Рильський з дружиною, сином та Михайлом Стельмахом під час евакуації в Уфі, 1942 рік.

Максим Рильський товаришував з Остапом Вишнею та Павлом Тичиною, спілкувався з Олександром Довженком.

*П. Г. Тичина, О. П. Довженко, М. Т. Рильський.
Саратов. 03.08.1942 р.*

Лише після смерті Сталіна поет зміг знову писати без цензури. У цей час він приїжджав до Львова, який вважав осередком національної культури, виступав у Львівському університеті імені Івана Франка, здружився з сином Василя Стефаника Семеном.

- ❑ Поет працював швидко та якісно навіть за несприятливих обставин.
- ❑ Залишався життєлюбом, завжди знаходив час для задушевного спілкування з друзями, для полювання, риболовлі й пісні.

- ❑ Знався на музиці (чудово грав на фортепіано).
- ❑ Одним із його захоплень були мандри. Друзі й рідні нерідко чули з вуст поета слова: «Мандрівонька пахне». Це означало, що він знову лаштується в дорогу.

Рильський любив життя серед природи. Наприкінці 1930- х він придбав будиночок-дачу в Ірпені, із яким пов'язано багато щасливих днів родинного й творчого життя поета. Під час війни там поселилися гітлерівці, і, як свідчать рідні Максима Тадейовича, він ніяк не міг змиритися з тим, що в його садибі хазяйнували непрошені гості.

1951 р. Рильські переїхали до новозведеного будинку в Голосієві. Тут минули останні тринадцять років життя.

Помер Максим
Рильський
24 липня 1964 року,
похований у Києві на
Байковому кладовищі.